

УДК 7.769.2/769.4

Світлана Вікторівна Стрельцова

Київський університет імені Бориса Грінченка,

Київ, Україна,

e-mail: s.strieltsova@kubg.edu.ua,

ORCID ID 0000-0003-4612-911X

СКУЛЬПТУРА ОЛЕГА ДЕНИСЕНКА ЯК ТРИВИМІРНА АРХЕОЛОГІЯ ГРАФІЧНИХ ТВОРІВ

Анотація. У статті розглянуто творчість відомого сучасного львівського художника Олега Денисенка, яка досі висвітлювалася лише в окремих дослідженнях, але без комплексного ґрунтового аналізу мистецької мови автора, експериментальних, новаторських методів у різних видах образотворчого мистецтва. Звернено увагу на стилістику пластичної мови, яка є і відображенням графічних творів, і виражена у скульптурі. Аналізується, з якою метою у своїй творчості митець звертається до скульптури, що є тривимірним відображенням його графічних творів зі своєю особливою сформованою індивідуальною манерою, образною мовою, наповненою знаковою системою та символічним значенням. Розглядається можливість надання семіотичної обізнаності глядачеві з метою фіксації чітких орієнтирів у трактуванні зашифрованого змісту мистецького твору. Проаналізовано теми, до яких звертається митець, інтерпретуючи архетипні сюжети та традиції класичного культурного надбання. З'ясовуються етапи розвитку та формування образної мови сучасного митця-графіка О. Денисенка, які прослідковуються у різних видах його творчості й відображають особисте світосприйняття. Розглянуто творчий доробок митця, який має свою нішу в українському образотворчому мистецтві та потребує репрезентації на теренах не тільки України, а і в європейському просторі.

Ключові слова: Олег Денисенко, графіка, скульптура, образотворче мистецтво, символи, знаки, стилістична мова

Вступ. Творчість сучасних українських митців, особливо графіків, завжди привертала до себе увагу. Однією з причин є специфіка технік виконання – синтез елементів неординарних, новаторських пошуків і коасичних підходів у трактуванні образів. Постать Олега Денисенка становить інтерес для дослідників передусім завдяки тому, що у своїй творчості митець звертається до здобутків європейської культури, поєднуючи етнічні мотиви, елементи символіки різних цивілізацій, розкриває зміст міфів та легенд, використовуючи різні підходи та техніки виконання.

Постановка проблеми. Сучасний глядач та поціновувач образотворчого мистецтва знаходиться на краю прірви, балансуючи між сприйняттям, розумінням та осмисленням мистецьких творів. Деякі види мистецтва потребують глибинного роз'яснення змістового навантаження яке вкладає в нього митець. Тож глядач має бути підготовлений, хоча б обізнаний у системі знаків, символічному значенні елементів, які дають чіткі орієнтири в трактування зашифрованого змісту твору. Одним з найцікавіших «алхіміків» сучасного мистецтва, який багатогранно розкриває своє світосприйняття в різних видах мистецтва, є Олег Денисенко. Його творчість потребує комплексного дослідження, вивчення основних стилістичних напрямків, особливостей формування образної мови та символічних кодів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До сьогодні в мистецтвознавчій літературі не було здійснено жодного комплексного, фундаментального дослідження творчості митця, не проаналізовано специфіку мистецької мови. Окремі питання даної проблематики висвітлюються у поодиноких статтях, а також у каталогах і відгуках на виставкову діяльність сучасних митців-графіків. Феномену творчого доробку та формуванню

індивідуального стилю художника, представника львівської школи присвячена, стаття В. Михальчука «“Крестовый поход” Олега Денисенко: индивидуальный стиль львовского мастера в контексте современного украинского искусства» [5].

До творчості Олега Денисенка, вивчаючи розвиток сучасного графічного мистецтва в Україні та графіку останніх років, звертається в своєму дисертаційному дослідженні Т. Шепеть «Станкова графіка Львова 1990-2000-х років: національна специфіка та європейський мистецький контекст» [11], де поверхово торкається видів творчої діяльності митця. Пунктирно висвітлює творчість митця при визначенні особливостей формування графічної мови львівської школи станкової графіки дослідник О. Руденко у статті «Львівська школа графіки як визначне явище в українському мистецтві» [9].

Дослідженню становлення та розвитку сучасного мистецтва на теренах України присвятили свої праці такі дослідники, як Н. та Ю. Белічко, В. Бурлака, М. Криволапов, О. Лагутенко, О. Ламонова, Д. Малаков, В. Михальчук, М. Протас [8], О. Роготченко, Ю. Романенкова, В. Сидоренко, С. Стоян, ін. У їх роботах можна хоча б частково почерпнути відомості про етапи та особливості формування, становлення і львівської школи як сучасної графіки, так і скульптури, до яких вдається у своїй творчості О. Денисенко.

Мета статті – проаналізувати скульптуру як одну зі сторінок творчої діяльності О. Денисенка та виявити символічне наповнення закладеного семіотичного значення знакової системи художніх творів.

Виклад основного матеріалу. Сучасність демонструє багатогранність мистецтв, з глибинним змістом і складною художньою мовою. Відбувається повсякчасне єднання образу й об'єму, ключом до чого є зі символізм творчої діяльності. Скульптура як візуалізація складного процесу філософських

роздумів формується як тривимірний образ, виражений кризь мовою графічного втілення.

Мистецьке формування О. Денисенка припадає на 80-90 рр. ХХ ст. У цей час в українській скульптурі та мистецтві загалом покращуються умови для митців у бік абсолютно вільної творчості, мислення. Завдяки індивідуально-авторським модернізаціям пластичної мови творчі експерименти українських скульпторів стали співвідносити з відомим художньо стилістичним явищем, а саме з європейським інформелем.

Так у своєму монографічному дослідженні про цей час у мистецтві скульптури каже Марина Протас: «Друга половина 1980-х – 1990-ті та початок 2000-х років (явища соц-арту, відродження українського інформелю; повернення оновлених класичних моделей, гіперреалістичні тенденції; легалізація модерністського «полістилізму», розвиток і модифікація постмодерністських елементів творчості у пошуку нової мистецької парадигми ХХІ ст.)» [8, с.117].

Отже, митець на час свого професійного становлення впевнюється в тому, що в мистецтві пріоритетними є погляди на знання та бачення повної картини світу, знання історії світової культури та мистецтва. Художник має вміти поєднувати інструментарій різночасового та різностильового пластичного мислення, спрямовувати свою творчість на ствердження гуманістичного ідеалу або креативного образу, спираючись на етнонаціональну ментальність [8].

Методи та засоби моделювання форми впливають на свідомість людини, примушуючи її шукати частину самопізнання в пластичних формах. Звертаючись до роз'яснень у відмінностях між скульптурою та пластикою, Павло Флоренський каже: «...Скульптурний твір – це запис широких рухів знаряддя, що ріже та відбиває, а витвір пластики уявляється записом дотиків» [11, с. 129].

Творчість О. Денисенка розвивається в різних видах мистецтва, а саме: графіці, живописі, станковій скульптурі. Саме діяльність художника в галузі пластики є предметом собливого уваги даної статті, там ми бачимо відображення внутрішнього світу митця, естетичні смаки та сприйняття реальності. У своїх творах художник намагається надати глядачеві якомога більше підказок. Він максимально підштовхує до роздумів, спрямовує рух думок глядача в глибинні шари історії, але при цьому залишається безмовним творцем.

Той символізм, який художник вкладає у свої роботи, має дати розуміння глибокого історично-філософського змісту. І тоді глядач готовий розуміти настільки, наскільки він підготований сприймати те, що закладено у скульптурний твір. Здатен бачити форму, яка у змінах ракурсу набуває іншого змісту, емпірично тлумачиться по-різному. Тоді вже елементи сприйняття стають інструментом впливу на свідомість чи підсвідомість, на той багаж знань, яким ми можемо формулювати цілісність образу.

Павло Флоренський у своїх дослідженнях так висвітлював мистецтвознавчий аспект: «художник насичує відомі області простору змістом, доступним сприйнятливості, на яке розраховане даний твір, воно викривляє і робиться особливо сильно або особливо слабо ємним, тобто організується; ...можна образно пояснити: художник насичує деяким змістом відому область, силою нагнітає туди зміст, змушуючи простір піддатися і вмістити більше, ніж воно зазвичай вміщує без цього зусилля» [11, с.114-115].

Формування індивідуального стилю художника відбувалось не через постійні пошуки для самовираження, а через висловлення своїх поглядів та смаків, впевнено спираючись на дитячі захоплення археологією та історією. У мистецтво Олега Денисенка привела саме любов до історії та книг, передивляючись які він із захопленням роздивлявся гравюри старих майстрів – Дюрера, Брейгеля, Кранаха

Старшого; надихався глибоким змістовим наповненням, яке наскрізь просічене пошуками істини та сенсу буття.

Від археології, якою цікавився з дитинства, у свою творчість Денисенко привносить головне – розуміння того, що будь-яка діяльність людини залишає свій відбиток. Він має значення для розуміння історії, культури, зміни в яких відбувались протягом часу в суспільстві та еволюційному становленні. Саме у скульптурних композиціях найбільше відчувається подих історії, старовини, ніби глядач сам торкається історичних подій, знайшовши дорогоцінний артефакт. Скульптура стає самостійним твором, але може й доповнювати графічний твір, чи набувати іншого характеру, втілена в живописі.

Над створенням своїх загадкових та наповнених змістом творів Олег Денисенко зосереджено працює щодня, створюючи лабиринт зі знаків та символів, ховаючи в них нові таємниці для допитливого глядача [10]. Як каже сам автор: «я просто малюю, це мій світогляд, моє мислення, частина моїх думок, висловлена в різних матеріалах. Я насамперед графік, навіть якщо експериментую кольором, бо роботи мої достатньо монохромні, з використанням елементів графіки. У скульптурі трансформую графіку в тривимірне зображення. У левкасі передаю її завдяки стриманості кольору» [12].

Художник цінує у мистецтві поступовість розвитку авторської мови, цільність у творчості, його графічна мова знаходить своє відображення у різних видах діяльності, герої трактуються завжди по-різному. Так, одна робота, з одним сюжетом, з однією назвою може прозвучати як у графіці, так і в живописі, і у скульптурі (рис. 1-3). Тоді саме у скульптурі вона стає тривимірним втіленням задуму, який можна сприймати з усіма пластичними подробицями твору, з загадковою грою простору та виміру, із красою світло-тонового, ритмічного звучання [7]. У скульптурних роботах автора відсутні деякі частини фігур або форм, які відіграють в об'єктах невід'ємну

роль. Це пов'язано з тим, що відсутня частина стає елементом ритмічної гри між контуром, тінню та світлом.

Рис. 1. Денисенко О. «Людина-птиця». Офорт. 1999р.

Рис. 2. Денисенко О. «Людина-птиця». Скульптура. 2000-і рр.

«Скульптура якщо і є наслідування зовнішнього предмету – то – наслідування внутрішньо музичне, що відповідає на враження предмета ритмічним внутрішнім спогляданням. Звідси зрозуміла цілісність такого твору, своєю зв'язаністю вказує на внутрішню послідовність волі, що вирубує його, і отже, переважання основного задуму над частностями;» – так трактує П. Флоренський свої роздуми про скульптуру [11, с. 130].

Мистецтво – це простір свободи та творення, експериментів та відкриттів. До мистецтва може доторкнутися зацікавлений, той, хто шукає можливість встановити зв'язок із самим собою. Роботи О. Денисенка сповнені образністю. Вони побудовані на традиційних підвалинах, що є даниною старим

майстрам. Також це вираження емоцій, які неможливо вербалізувати. Для самого художника емоція – справжнє мистецтво, яка обов'язково має бути задля творчого процесу.

Рис. 3. Денисенко О. «Людина-птах». Левкас. 2000-і рр.

Закладені емоції починають працювати, коли відбувається процес інтеріоризації, і глядач починає оперувати образами предметів, які в даний момент відсутні в його полі зору. Мистецький твір, як символіко-семіотична функція, здатний передати засвоєний досвід усього людства, всіх попередніх поколінь, навіть тих, що є недосяжними за

відстанню. Тоді для глядача відкривається світ, наповнений сенсом, системою значень, через які відбувається пізнання та самопізнання.

Олег Денисенко створює свій світ, сповнений фантазіями, філософськими роздумами та гротескними формами. Складна історія однієї людини, або пари, або предмету, сягає давнини та оповита символами, атрибутами та деталями. Скульптурні композиції у своїй манері виконання ніби занурюють у вічність і передають знання поколінь, зображуючи частину середньовічних легенд, історій та міфів.

Глядач по-різному сприймає твори митця. Більшість європейських та західних країн таких, як Австрія, Великобританія, Італія, Іспанія, Канада, Корея, Німеччина, Португалія, США, Франція, Швеція, Японія скоріше схиляються до трактування семіотичного значення у творах як до слов'янського знакового наповнення. Натомість представники Болгарії, Польщі, Румунії, Словаччини, Чехії, України розглядають це як середньовічну ознаку.

Складно стверджувати або заперечувати таку думку, адже сам художник визначає свій стиль як середньовічний символізм. Отже, для детальнішого роз'яснення правильного сприйняття творів можна звернутися до знакової системи та символів, які найчастіше з'являються у роботах автора. Провести аналіз усіх творів в одному дослідженні неможливо, тому розглянемо декілька найвиразніших із них.

У серії робіт під загальною назвою «Паре» (рис. 4-7) ми бачимо ніби реконструкцію археологічної знахідки. Скульптурні пари зображені з усіма ознаками влади та відповідних їм інсигній, а саме: діадемами, коронами, браслети, пояси, нашивні бляшки для одягу, кільця, скіпетр і держава.

Рис. 4. Денисенко О. «Паре-я». Скульптура. 2000-і рр.

Рис. 5. Денисенко О. «Паре-II». Скульптура. 2000-і рр.

Їх можна розглядати як символіку, яка з найдавніших часів зародження язичницьких культів була сповнена ритуальними предметами та до якої належать і атрибути могутності. Так, із найдавніших міфів та релігійних розумінь відомо, що монархічна влада мала неземне походження та божественну прихильність, том цей символ є міфічним і священним. На основі міфів та уявлень про всесвіт язичники наділяли своїх царів мудрістю, могутністю, силою, справедливістю та трансформували ці ознаки в символіку. Індоевропейцям було характерно осмислення минулого та зміцнення монархії, як найкращої форми влади, здатної тисячоліттями зберігати порядок та цілісність народів та земель [2].

За визначенням, скіпетр є атрибутом вищої влади, переваги і панування. Попередником скіпетра вважається пастушачий посох (жезл) та бойова дубина (булава, палиця). Предмети, схожі за формою на жезли, були знайдені археологами на території Західної Європи (15000-10000 рр. до н.е), Західної Євразії (епоха верхнього палеоліту, 40-10 тис. років тому), на Мезенській стоянці (20 тис. до н.е.), районах Західного Причорномор'я, Трипілля та Балкан (5-4 тис. до н.е.), за часів єгипетських фараонів, у етрусків, у культурі Давньої Греції та Риму, англійської, французької та російської монархії. Отже, скіпетр (жезл) був найважливішим царським атрибутом та символом верховної влади.

Зображення держави, які дійшли до нас, були знайдені на римських монетах як символ світового панування. Для Візантійської імперії це був умовний символ у зображеннях імператора.

Рис. 6. Денисенко О. «Паре-III». Скульптура. 2000-і рр.

Рис. 7. Денисенко О. «Паре-IV». Скульптура. 2000-і рр.

Пізніше держава з'являється у Польщі та в Росії, але має назву «яблуко» та стає символом панування на землі. Ще однією царською регалією є корона, або діадема, вінець. За давніми уявленнями корона є провідником особливих божественних обдарувань. Форма вінця являє собою коло як абстрактний символ космосу, відокремленого від хаосу Всесвіту. Форма кола також символізує нескінченність і досконалість, що є перевагою монархії над іншими формами правління та ознакою богів [2].

У бюстах «Паре-я» у прикрасах на намистах серед символів є солярні знаки, на яких побудована сонячна міфологія. Ці символи, як і вінець, виконані з металу жовтого кольору, який символізує золото, – сяйво сонячних променів, а тепле сонце – лик божества. Чітко прослідковується зображення

колеса з вісьмома спицями, яке датується 2000 р. до н. е. та використовувалося в Єгипті, на Близькому Сході та в Азії. Колесо – символ сонця, космічної енергії. Майже у всіх язичницьких культурах воно було атрибутом сонячних богів, символізувало життєвий цикл, оновлення та постійне переродження.

На православних іконах образ сонця зустрічається як іконографічний та образотворчий, із людським обличчям. Промені від сонця символізують світлі німби або блискучу корону, яка вінчає голову небесного бога. Сонце бачили як верховного володаря світового життя, царя всесвіту, що виїжджав на небо в колісниці [2]. Також таке зображення має трактування «колесо фортуни», яке означає низку злетів та падінь, непередбачуваність долі, або «колесо щастя», що ніколи не зупиняється [3, с. 258]. У Німеччині у Середньовіччі зображення колеса з 8 спицями пов'язували з магічними рунними заклинаннями.

Схожі солярні знаки є і в кельтській культурі. Сонце сприймалося кельтами як божество, вони зображували його сплетеним із вузлів, із язиками полум'я. У кельтській міфології існував бог сонця Беленус, що асоціювався з конем та колесом, вважалося, що він їздить по небу в колісниці. І у слов'янській міфології, у пантеоні існувала ціла низка представників бога сонця: Хорс, Ярило, Дажбог, Сварог.

На голові чоловіка в роботі «Паре-я» є кругла пластина з зображенням обличчя людини. В колекції золотих знахідок Б. І. та В. Н. Ханенків з «Нікопольських курганів» є дуже схожі пластини з зображенням жіночої голови з таким описом: «Жіночий персонаж показаний із круглим обличчям, повними щоками, звуженими мигдалеподібними очима з припухлими віями, широким і плоским носом, трохи відкритим ротом, з якого висунутий язик» [4, с. 139]. Так різні золоті предмети з колекції датуються скіфським і середньовічним періодами. Використання схожих знаків дають можливість розуміти

творчість митця як єднання з іраномовними племенами зрубно-алакульською та скіфською культурами, які археологи відносять до VII ст. до н. е. [4].

У своїх роботах Денисенко також використовує знаки, схожі на хрести, в усіх їх значеннях та трактуваннях, які можна віднести до багатьох культурних та етнічних символів. Так, у роботах є пластини-знаки, візуально схожі на кельтські хрести, що мають назву «Сонячний хрест». Ці знаки мають рівнопроменеве зображення, замкнені в коло та мають глибоке язичницьке коріння. Цей знак також символізує Сонце, повітря, землю та воду у своїй єдності й циклічності. Також, залежно від форми, він може трактуватися як символ християнства, який уособлює об'єднання хреста та символу Сонця для людей, повернутих із язичництва до християнства, об'єднує давні язичницькі звичаї з новою вірою.

Деякі знаки за своєю формою нагадують свастику, яку археологи пов'язують із трипільською культурою, з культурою зрубної спільноти та з добою пізньої бронзи (XVII-XII ст. до н.е.). Так, у своєму дослідженні про знакову систему свастики пишуть Отрощенко В. В. та Корпусова В. М: «Свастиками не лише оздоблювали посуд, їх нашивали на одяг чи головний убір у вигляді металевих аплікацій як прикрасу та оберіг» [6, с.16]. То ж, не можна віднести до одного конкретного періоду чи культури знакову систему, яку в своїх роботах використовує автор, вона ситуативна та полісемантична.

Висновки. На основі представленого матеріалу можна зробити висновок, що автор у своїх творах не використовує однієї знакової системи, яка може відноситися до конкретної культури чи якогось певного періоду. Як і самі роботи, так і знакова система – комплексний, полікомпонентний образ. Скульптури О. Денисенка – це обереги, які сповнені ще тотемними символами з глибокої давнини. Вони покликані оберігати та бути сподіванням на найкраще для всього людства. Це носії історії, різних культур, етносу та міфології. Творчість

митця надихає глядача на постійне занурення в роздуми, в повернення до глибинних істин та історичних основ. Розуміння та вивчення себе як складової Всесвіту – основа творчості О. Денисенка.

Література

1. Гулько Г., Кричевський О., Охріменко Г., Склярєнко Н., Локайчук С. Скарби та рідкісні монети з теренів Північно-Західної України: монографія. Луцьк: Вежа-Друк, 2019. 290 с.
2. Доценко И. Мифология власти. Царские инсигнии в верованиях и культурах древних индоевропейских народов URL: <https://textarchive.ru/c-1431552-pall.html>
3. Энциклопедия символов, знаков, эмблем. Автор-составитель: К. Королев. Москва: Изд-во Эксмо; Санкт-Петербург: Terra Fantastica, 2003. 523 с.
4. Величко Е., Полидович Ю. Золотые находки из «Никопольских курганов» в коллекции Б. И. и В. Н. Ханенко. Археологія і давня історія України. 2018. Вип. 2 (27). С. 138-154.
5. Михальчук В. «Крестовый поход» Олега Денисенко: индивидуальный стиль львовского мастера в контексте современного украинского искусства. Scientific light. 2020. Вып. 1(8). С. 3-8.
6. Отрощенко В., Корпусова В. Свастика в знакових системах доби міді-бронзи в Україні. Магістеріум. 2003. Вип. 11. С. 13-18.
7. Олих И. Магия графики. Выставка львовского художника-чародея Олега Денисенко в Нью-Йорке. URL:https://artchive.ru/en/news/2994~Magija_grafiki_Vystavka_l'vovskogo_khudozhnikacharodeja_Olega_Denisenko_v_N'juJorke
8. Протас М. Українська скульптура ХХ ст. Київ: Інтертехнологія, 2006. 283 с.
9. Руденко О. Львівська школа графіки як визначне явище в українському мистецтві. Українська академія мистецтв.

Дослідницькі та науково-методичні праці. 2016. Вип. 25. С. 23-33.

10. Флоренский П. Собрание сочинений: Статьи и исследования по истории и философии искусства и археологии. Москва: Издательство «Мысль», 2000. 446 с.

11. Шепеть Т. Станкова графіка Львова 1990-2000-х років: національна специфіка та європейський мистецький контекст: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Львів, 2019. 20 с.

12. Iconart. Олег Денисенко «ТІНІ...».

URL: <http://iconart.com.ua/ua/exhibitions/114>

13. The journal of the California Society of printmakers. October 2000. URL: <https://www.caprintmakers.org/wp-content/uploads/2020/03/caprintmaker2000.pdf>

Светлана Викторовна Стрельцова,

Киевский университет имени Бориса Гринченко,

Киев, Украина,

e-mail: s.strieltsova@kubg.edu.ua,

ORCID ID 0000-0003-4612-911X

СКУЛЬПТУРА ОЛЕГА ДЕНИСЕНКО КАК ТРЕХМЕРНАЯ АРХЕОЛОГИЯ ГРАФИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ

Аннотация. В статье рассмотрено творчество известного современного львовского художника Олега Денисенко, которое до сих пор освещалось только в отдельных исследованиях, но было рассмотрено поверхностно, но без комплексного основательного анализа художественного языка автора, экспериментальных, новаторских методов в различных видах изобразительного искусства. Обращено внимание на стилистику пластического языка, которая является и отражением графических произведений, и выражена в скульптуре. Анализируется, с какой целью в своем творчестве

художник обращается к скульптуре, которая является трехмерным отображением его графических произведений со своей особой сложившейся индивидуальной манерой, образным языком, наполненным знаковой системой и символическим значением. Рассматривается возможность предоставления зрителю семиотической осведомленности с целью фиксации чётких ориентиров в трактовке зашифрованного содержания художественного произведения. Проанализированы темы, к которым обращается художник, интерпретируя архетипные сюжеты и традиции классического культурного наследия. Выясняются этапы развития и формирования образного языка современного художника-графика О. Денисенко, которые прослеживаются в разных видах его творчества и отражают личное мировосприятие. Рассмотрено творчество художника, занимающего свою нишу в украинском изобразительном искусстве и требующего репрезентации на территории не только Украины, но и в европейском пространстве.

Ключевые слова: Олег Денисенко, графика, скульптура, изобразительное искусство, символы, знаки, стилистический язык

Svitlana V. Streltsova,
Borys Grinchenko Kyiv University,
Kyiv, Ukraine,
e-mail: s.strieltsova@kubg.edu.ua,
ORCID ID 0000-0003-4612-911X

SCULPTURE BY OLEH DENYSENKO AS THREE-DIMENSIONAL ARCHEOLOGY OF GRAPHIC WORKS

Abstract. The article deals with the artwork of the famous contemporary Lviv artist Oleg Denisenko, which was covered in other studies and articles, yet the coverage was considered superficially, without analysis of the author's artistic language and

without taking into account the experimental and innovative methods in his art. Emphasis is made on the different styles of plastic language which reflect in graphic works and sculpture, and analyzes the purpose of the artist to turn to sculpture, as sculpture is a three-dimensional reflection of his graphic works with his special personality and figurative language which is filled with a sign system and symbolic meaning. The article provides semiotic awareness to the viewer in order to fix clear guidelines for the interpretation of the encrypted content of the art and familiarize the reader with the topics addressed by the artist, interpreting the archetypal plots and traditions of classical cultural heritage. The stages of development and formation of the figurative language of the modern graphic artist O. Denisenko are reviewed, as the language can be traced to different types of his work and reflect his personal worldview. For Oleg Denisenko, art is a space of freedom, creativity, experimentation and discovery. His artworks are filled with imagery, with tribute to artists from early centuries and with expressions of emotions. The artist's works are filled with symbolic and semiotic meaning, to transfer the experience of previous generations to all of humanity. This is how O. Denisenko communicates with the viewer and reveals to him a world filled with a system of meanings by which cognition and self-knowledge occurs. The sculptural compositions of the artist, in their manner of execution, seem to immerse the viewer in the past and transmit the knowledge of generations, depicting a part of medieval legends, stories and myths. The artist's work inspires the viewer to constantly immerse himself in reflection, to return to deep truths and historical foundations. The artist himself defines his style as medieval symbolism. The creative work of Oleg Denisenko occupies his niche in the Ukrainian fine arts and should be represented not only in Ukraine, but in the European space as well.

Key words: Oleg Denisenko, graphics, sculpture, fine arts, symbols, signs, stylistic language

Referenses

1. Hul'ko, H., Krychevs'kyy, O., Okhrimenko, H., Sklyarenko, N., Lokaychuk, S. (2019). Skarby ta ridkisni monety z tereniv Pivnichno-Zakhidnoyi Ukrayiny: monohrafiya [Treasures and rare coins from the territory of North-Western Ukraine: monograph]. Luts'k: Vezha-Druk [in Ukrainian].
2. Dotsenko, I. Mifologiya vlasti. Tsarskiye insignii v verovaniyakh i kul'turakh drevnikh indoyevropeyskikh narodov [Royal insignia in the beliefs and cultures of the ancient Indo-European peoples]. URL: <https://textarchive.ru/c-1431552-pall.html> [in Russian].
3. Entsiklopediya simvolov, znakov, emblem (2003). [Encyclopedia of symbols, signs, emblems.]. Avtor-sostavitel': K. Korolev. Moscow: Izd-vo Eksmo; Sankt-Peterburg: Terra Fantastica [in Russian].
4. Velichko, Ye., Polidovich, Yu (2018). Zolotyie nakhodki iz «Nikopol'skikh kurganov» v kollektzii B. I. i V. N. Khanenko [Velichko E., Polidovich Yu. Gold finds from “Nikopol kurgans” in the collection of B. I. and V. N. Khanenko]. Arkheolohiya i davnya istoriya Ukrayiny, 2 (27), 138-154 [in Ukrainian].
5. Mikhal'chuk, V. (2020). “Krestovyy pokhod” Olega Denisenko: individual'nyy stil' l'vovskogo mastera v kontekste sovremennogo ukrainskogo iskusstva [Mikhalchuk V. "Crusade" by Oleg Denisenko: the individual style of the Lviv master in the context of contemporary Ukrainian art]. Scientific light, 1(8), 3-8 [in Russian].
6. Otroshchenko, V., Korpusova, V. (2003). Svastyka v znakovykh systemakh doby midi-bronzy v Ukrayini [6. Otroshchenko V., Korpusova V. Swastika in the sign systems of the copper-bronze age in Ukraine]. Magisterium. 11, 13-18 [in Ukrainian].
7. Olikh, I. Magiya grafiki. Vystavka l'vovskogo khudozhnika-charodeya Olega Denisenko v N'yu-Yorke [Exhibition of Lviv artist-sorcerer Oleg Denisenko in New York]. Available at:

https://artchive.ru/en/news/2994~Magija_grafiki_Vystavka_l'vovsogo_khudozhnikacharodeja_Olega_Denisenko_v_N'juJorke [in Russian].

8. Protas, M. (2006). Ukrayins'ka skul'ptura XX st. [Ukrainian sculpture of XX century]. Kyiv: Intertekhnolohiya [in Ukrainian].

9. Rudenko, O. (2016). L'vivs'ka shkola hrafiky yak vyznachne yavyshe v ukrayins'komu mystetstvi [Rudenko, O. Lviv School of Graphics as a prominent phenomenon in Ukrainian art]. Ukrayins'ka akademiya mystetstv. Doslidnyts'ki ta naukovometodychni pratsi. 25, 23-33 [in Ukrainian].

10. Florenskiy, P. (2000). Sobraniye sochineniy: Stat'i i issledovaniya po istorii i filosofii iskusstva i arkheologii [Florensky P. Collected Works: Articles and Research on the History and Philosophy of Art and Archeology]. Moscow: Izdatel'stvo "Mysl" [in Russian].

11. Shepet', T. (2019). Stankova grafika L'vova 1990-2000-kh rokiv: natsional'na spetsyfika ta yevropeys'kyy mystets'kyy kontekst [Easel graphic arts of Lviv of 1990-2000's: national specifics and European artistic context]: avtoreferat dysertatsiyi na zdobuttya naukovoho stupenya kandydata mystetstvoznavstva. L'viv [in Ukrainian].

12. Iconart. Oleg Denisenko "TINI..." [Oleg Denisenko "Shadows..."] [In Ukrainian]. Available at: <http://iconart.com.ua/ua/exhibitions/114> [in Ukrainian].

13. The journal of the California Society of printmakers. October 2000. Available at: <https://www.caprintmakers.org/wp-content/uploads/2020/03/caprintmaker2000.pdf> [in English].